

SEPULCRE DE SANT ESTEVE

(Arxiu Más)

notable i artísticament combinat, veient-s'hi, en les combinacions mosaicades, l'escut de Barcelona, sota del lletet, i en mig de l'estada altre escut amb les barres catalanes i dugues torres en els quaters travessers. L'escena de la taula representa la purificació de la mare de Sant Esteve, qui, assentada al llit, una serventa li proporciona aigua amb la qual es renta les mans. Altra li porta aliments. Mentre la mainadera encarregada de bressar el nou nat s'és adormida, recolzada en l'espona d'un banquet, com volent figurar que ha perdut la nit i està rendida, el mal esperit s'aprofita de l'avinentesa, i, emportant-se'n el cos diminut de Sant Esteve, faixat estranyament fins el coll, deixa en el llit un petit dimoni embolcallat semblantment a Sant Esteve. Es de notar, finalment, la mirada que dóna al mal esperit una de les dones assistents i que resta asseguda d'esquena a l'escambell, al costat de la mainadera adormida i l'actitud espectant i com de sobressalt d'aquesta i de les dugues assistents, dretes als peus del llit, semblant com si haguessin oït brujit o soroll misteriós. Remarquem, per fi, la factura i forma del vestuari femení i la riquesa de les robes que cobreixen els llits de mare i fill.

L'Ordenació de Sant Esteve, és altra taula magnífica, que presenta el Sant agenollat als peus del Bisbe, mentre aquest li posa l'estola de Diacanat. S'observa la tonsura pròpia del cas i és notable la reproducció de la troballa del cos sant, substituït en el quadro del Naixement per un dimoniet embolcallat, i ara retornat pel propi mal esperit, que fuig, al peu del portal de la casa d'un jueu, acompanyat d'una cabreta blanca que l'ha d'alimentar.

L'alliberament del gran i noble almirall En Galceràn de Pinós, fet presoner pels moros en l'any 1117 en les costes d'Almeria, és altra taula de valor, pels detalls arquitectònics que repro-

dueix de la presó de Granada, cèlebre en aquells temps; per la noció que dóna de tal com eren els vestits, coraces i armadures de començaments del segle XII. Són també dignes de remarcar, les vestidures dels soldats guardians de la presó i llurs ferramentes de guerra. Aital taula, encara que reproduïx un episodi i fets de la vida de Sant Esteve, patró de la nostra església parroquial, creiem devia ésser especialment recomanada pels Consellers i Prohoms de Granollers, pel motiu segurament, com diem de bell començament d'aquestes notes, d'ésser fill o naturalitzat de la nostra població el noble Pinós, molt més quan aquest nom sona en qualques escriptures velles de traspassos de terres i finques nostrades i d'aquest nom és la torre derruïda que encara avui s'aixeca en el puig que es troba damunt del nostre Hospital i Asil. Amb tot, confiem, en l'avenir, poder demostrar més certa i palesament aquesta suposició, que sols fem i deduïm del fet de l'existència d'aquesta taula pictòrica, en tenir en compte que d'altres episodis de la vida de Sant Esteve podien ésser reproduïts en el retaule, per llur importància i per llur més grossa exemplaritat.

I, dites ja aquestes paraules, ens resta tan sols ocupar-nos de la taula, que se suposa figurava com a central del retaule, i que porta de nom l'Exaltació de Sant Esteve. El Sant, de cos sencer damunt un pedestal de sis angles i rodejat per munió d'altres Sants de la Divina Cort, ostenta la palma del martiri i va abillat amb riquíssimes vestidures. Com la generalitat d'altres taules del propi autor, les cares del Sant i acompanyants, són d'inimitable vigoritat i expressió, i àdhuc de colorit, per tal com representa la pintura d'aquests mestres una joia de l'art català del segle XV, joia que, amb tot i que s'han atribuït, per a altres pintors que no són de la família Vergós, emperò sí catalans també, no deixen d'ésser justificadíssimes les paraules

EXALTACIÓ DE SANT ESTEVE

(Arxiu Más)